

ע"פ (ירושלים) 40953-03-24 - מדינת ישראל נ' שירן לוי

ע"פ (ירושלים) 40953-03-24 - מדינת ישראל נ' שירן לוי ואח' מחוזי ירושלים

ע"פ (ירושלים) 40953-03-24

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

1. שירן לוי

ע"י ב"כ עו"ד יריב אבירם

2. דוריאן לוי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[01.12.2024]

כבוד השופטת חנה מרים לומפ כבוד השופט אלעזר נחלון כבוד השופט אוהד גורדון

ע"י ב"כ עו"ד שירה נתן

ע"י ב"כ עו"ד מיטל סחראי כהן

פסק דין

כללי

1. לפנינו ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים מיום 6.2.2024 בת"פ 8866-11-21 (כבוד השופט ביאלין אלעזר), שבמסגרתה הורה על ביטול כתב האישום שהוגש כנגד המשיבות מכוח סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ); בקבעו כי כתב האישום הוגש בחריגה מסד הזמנים הנקוב בהנחיות ובנהלים לטיפול התביעה בתיק, אך ללא אישור היועצת המשפטית לממשלה הנדרש במצב זה.

2. ביסוד ההליך מחלוקת בשאלה האם במסגרת אותו סד זמנים יש לכלול אך ורק את פרק הזמן שבו היה התיק בטיפול התביעה עצמה, או שבמקרים מתאימים יש לכלול בו גם תקופות שבהן הושב התיק מהתביעה לטיפול הרשות החוקרת, אם במהלכן לא בוצעו פעולות חקירה משמעותיות.

רקע

3. כנגד המשיבות, שהן קרובות משפחה, הוגש כתב אישום הכולל שלושה אישומים בעבירות מרמה כלפי מי ששרתה בצה"ל עם משיבה 1 (להלן: "המתלוננת"). בתמצית ייאמר, כי במסגרת האישום הראשון יוחסו למשיבות עבירות של הונאה בכרטיסי חיוב, ריבוי עבירות של התחזות כאדם אחר וריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על פי הנטען באישום זה, במהלך תקופה של חודשיים, המשיבות התקשרו מספר פעמים אל מוקד בנק לאומי, כאשר אחת מהן משוחחת עם נציג הבנק ומזדהה בכזב כמתלוננת, על מנת לקבל במרמה גישה אל חשבון הבנק שלה. במסגרת האישום השני, יוחסו למשיבות ריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וריבוי עבירות של ניסיון קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על פי הנטען באישום זה, המשיבות משכו סכומי כסף מזומן בסך כולל של 18,000 ₪ מחשבונה של המתלוננת, ללא אישורה וללא ידיעתה, וניסו למשוך סכומי כסף נוספים במזומן, אך ללא הצלחה. במסגרת האישום השלישי, יוחסה למשיבה 1 בלבד, עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על פי הנטען באישום זה, משיבה 1 ביצעה העברה בנקאית על סך 52,000 ₪ מחשבונה של המתלוננת אל חשבונה הפרטי, ללא ידיעתה של המתלוננת וללא אישורה, באמצעות המערכת האינטרנטית של הבנק. השתלשלות ההליכים והחלטת בית משפט קמא

4. כתב האישום נגד המשיבות הוגש לבית משפט קמא ביום 3.11.2021. כפי שיפורט בהמשך, מאחר שמשיבה 1 והמתלוננת היו חיילות בעת ביצוע העבירות, את החקירה החלה מצ"ח וכתב האישום הוגש תחילה בבית דין צבאי. מאוחר יותר, לאחר שהתבררה מעורבותה של משיבה 2 בפרשה, הועבר התיק לידי יחידת התביעות של משטרת ישראל, ובהמשך לידי הפרקליטות, אשר גם הגישה לבסוף את כתב האישום.

5. עם תחילת ההליך בבית משפט קמא, העלו ב"כ המשיבות טענות מקדמיות, ועתרו לביטול כתב האישום מכוח סעיפים 149(3) ו-149(10) לחסד"פ, בטענה כי התביעה חרגה מההנחיות ומהנהלים המחייבים אותה ביחס למשך הטיפול בתיק עד להגשת כתב אישום. מנגד, טענה המערערת כי לא חרגה מסד הזמנים המחייב, ואף לו חרגה, אין בכך כדי להצדיק סעד של ביטול כתב האישום.

6. ברם, כאמור לעיל, בית משפט קמא דחה את טענת המערערת, קיבל את טענת ב"כ המשיבות כי המערערת חרגה מסד הזמנים המחייב אותה לטיפול בתיק, והורה על ביטול כתב האישום מכוח סעיף 149(3) לחסד"פ. הכל כפי שיפורט להלן.

7. בית משפט קמא פירט בהחלטתו את השתלשלות הטיפול בתיק על ידי רשויות האכיפה החל מפתחת החקירה ועד להגשת כתב האישום, אשר אין לגביה מחלוקת בין הצדדים, כדלהלן: ביום 8.8.2017 נפתחה חקירה במצ"ח; ביום 22.1.2019 הוגש כתב אישום נגד משיבה 1 בבית דין צבאי; ביום 9.7.2019 התקבלה הודעה על העברת התיק לבית משפט אזרחי; ביום 18.7.2019 הועבר התיק להשלמת חקירה ראשונה שנמשכה חודשיים ו-4 ימים; ביום 22.9.2019 התיק נקלט ביחידת התביעות; ביום 23.12.2019 הועבר התיק להשלמת חקירה שנייה שנמשכה 27 ימים; ביום 19.1.2020 התיק הוחזר ליחידת התביעות; ביום 20.1.2020 התיק הועבר להשלמת חקירה שלישית שנמשכה 11 חודשים ו-15 ימים; ביום 4.1.2021 הוחזר התיק ליחידת התביעות; ביום 7.4.2021 נקלט התיק בפרקליטות; וביום 3.11.2021 הוגש כתב האישום בבית משפט השלום.

8. בהמשך, פרס בית משפט קמא את המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית, בציינו כי סעיף 57א(א) לחסד"פ קובע שרשויות החקירה והתביעה יפעלו בהתאם למגבלות זמן הקבועות בהנחיות ובנהלים שיפורסמו. בענייננו מדובר בשלוש הנחיות מנהליות: הנחית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.1202 שעניינה "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום" (להלן: "ההנחיה"); הנחית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) שעניינה "מעקב אחר תיקים המצויים בהשלמות חקירה" (להלן: "הנחית המשנה"); ונוהל אח"מ מספר 300.5.166 שפורסם ביום 17.11.2020 ועניינו "הגבלת משך החקירה נגד חשוד" (להלן: "הנוהל"); ההנחיה, הנחית המשנה והנוהל ביחד, יקראו להלן: "ההנחיות".

9. ביחס להנחיה- ציין בית משפט קמא שבסעיפים 4א(1) ו-2(2) לה, נקבע כי על התביעה לגבש את החלטתה הסופית בעניין תיק חקירה מסוים, בעבירות מסוג עוון ובעבירות מסוג פשע שדין עד עשר שנות מאסר, כבענייננו, בתוך 18 חודשים. עוד הוא ציין, כי סעיף 4ג להנחיה קובע שהעברת התיק להשלמת חקירה היא אחת העילות שבגינן יעצר מניין פרקי הזמן הקצובים לטיפול בתיק. ביחס להנחית המשנה- העיר בית משפט קמא, כי אף שהצדדים לא התייחסו אליה, סעיף 4ד(1) להנחיה מפנה אליה. ביחס לנוהל, ציין בית משפט קמא כי זה חל לפי הנוסח שפורסם ביום 17.11.2020, ועל פיו בעבירה מסוג פשע שדינה מאסר עד שבע שנים, כבענייננו, יש לסיים את החקירה לא יאוחר מתום שלוש שנים מיום חקירתו הראשונה של החשוד באזהרה. לצד זאת, נקבע בסעיף 3 לנוהל כי לא יובא במניין משך החקירה פרק הזמן שממועד ההוראה להשלמת חקירה ועד להעברת חומר החקירה בחזרה לתובע לאחר השלמת חקירה, ובלבד שלא יעלה על 6 חודשים.

10. בית משפט קמא הוסיף, כי בפרק ד' להנחיה נקבעו שלושה סוגים של חריגות אפשריות ממסגרת הזמנים הקצובה לטיפול בתיקים: שישה חודשים ראשונים- בדיווח הפרקליט המטפל לפרקליט המחוז טרם תום התקופה; שישה חודשים נוספים- באישור של פרקליט המחוז שניתן טרם תום התקופה; שמונה עשר חודשים נוספים- בפרקי זמן קצובים של עד שישה חודשים בכל פעם, באישור מראש של המשנה לפרקליט המדינה. כמו כן צוין, שעל פי הנחית המשנה, השלמת חקירה תיעשה רק כאשר קיים צורך חיוני, ולאחר בחינה יסודית של חומר הראיות, וכן נקבעו בה הוראות ופרקי זמן קצובים אשר לבקרה על ביצוע השלמת החקירה והחזרת התיק לפרקליטות.

11. בית משפט קמא יישם את הוראות ההנחיות כפי שפירש אותן על הטיפול בתיק, כאשר תחילה קבע שסעיף 57א לחסד"פ אינו חל ביחס להליכים המתנהלים במערכת הפלילית הצבאית, ולכן ייבחן הטיפול בתיק החל מהעברתו למערכת האזרחית. אשר לתקופה בה נשלח התיק להשלמת החקירה הראשונה, שנמשכה חודשיים ו-4 ימים, נקבע כי זו אינה נמנית על הזמן בו התיק שהה אצל התביעה, מפני שבתקופה זו בוצעו מספר פעולות חקירה. לאחר מכן, התיק שהה אצל התביעה במשך שלושה חודשים ויום אחד, ותקופה זו נמנית על הזמן בו התיק היה תחת טיפולה.

12. ברם, בית משפט קמא סבר כי אין מקום לראות בתקופות בהן נשלח התיק להשלמת החקירה השנייה, שנמשכה 27 ימים, ולהשלמת החקירה השלישית, שנמשכה 11 חודשים ו-15 ימים, כתקופות בהן התיק לא היה בטיפול של התביעה. זאת, לשיטתו, מאחר שלא בוצעה בתקופות אלה כל פעולת חקירה מהותית, למעט מזכר בודד שנערך לפי קביעתו ביום האחרון של השלמת החקירה השלישית. עוד הוא קבע, כי עם השבת התיק לתביעה לאחר השלמת החקירה השלישית, הוא שהה אצל יחידת התביעות המשטרתית שלושה חודשים ו-3 ימים עד להעברתו לפרקליטות, ומאחר שהסיבה לעיכוב בהעברת התיק אינה ברורה, גם פרק זמן זה אינו עוצר את מרוץ פרק הזמן הקצוב לטיפול התביעה.
13. בית משפט קמא הוסיף, שלא ניתן להשלים עם כך שפעולת חקירה מבוצעת ביום השבת התיק ליחידת התביעות, באופן שיוצר רושם שהביצוע היה "למראית עין בלבד" ולשם "תירוץ ועצירת הטיפול בתיק על ידי התביעה". כמו כן, נקבע שאין אינדיקציה לכך שהתביעה פעלה בהתאם להנחיית המשנה ובדקה את התקדמות השלמת החקירה. עוד צוין, כי אחת התכליות של ההנחיות היא להגביר את אמון הציבור במערכת גורמי האכיפה, והשלמה עם התנהלות מעין זו תשיג תוצאה הפוכה.
14. סופו של דבר, הגיע בית משפט קמא למסקנה כי סך הזמנים שעברו מיום קבלת התיק ביחידת התביעות ועד ליום הגשת כתב האישום עומד על 25 חודשים ו-12 ימים, במקום 18 חודשים, כך שמדובר בחריגה של 7 חודשים, מהזמן שנקבע בהנחיה. במצב זה סעיף 57א(א) לחסד"פ דורש את אישור היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב האישום, ובמקרה שכאן לא ניתן אישור כזה. לפיכך, הורה בית המשפט על ביטול כתב האישום כנגד המשיבות מחמת סעיף 149(3) לחסד"פ לפיו נפל "פגם או פסול בכתב האישום". לצד זאת, בית משפט קמא דחה את עתירת המשיבות לבטל את כתב האישום מחמת "הגנה מן הצדק" לפי סעיף 149(10) לחסד"פ, בקובעו כי המשיבות לא הרימו את הנטל הדרוש לכך.
- עיקרי טענות הצדדים
15. לטענת המערער, בית משפט קמא שגה בבטלו את כתב האישום. לדבריה, ההנחיה אינה מתנה את עצירת משך הטיפול בתוכן השלמת החקירה, ולא היה מקום לכך שבית משפט קמא יבצע "בקרה" על מלאכת החקירה המשטרתית, הקצב והמועד בה בוצעה, תוך סיווג פעולות חקירה שונות שבוצעו לקטגוריות של פעולות חקירה מיותרות, טכניות או מהותיות. עוד נטען, כי המערער לא חרגה מהמועדים הקבועים בהנחיה ובנוהל, ואף נטען כי בית משפט קמא לא ניכה מתקופת הטיפול את הליכי השימוע שנערך למשיבות. כמו כן, טענה המערער כי בית משפט קמא שגה ביחס ליום בו בוצעה פעולת החקירה בהשלמה השלישית, שכן זו לא בוצעה ביומה האחרון אלא ביומה הראשון, וטעות זו הובילה אותו למסקנה שגויה ומחמירה לפיה המשטרה ביצעה פעולות חקירה למראית עין בלבד כדי לתרץ את השיהוי בעבודתה.

16. המערערת הוסיפה, כי הנחיית המשנה היא נוהל פנימי שלא היה בתוקף במועדים הרלוונטיים לתיק דנן, אלא פורסם לראשונה ביום 3.2.2021. כמו כן נטען, כי עמידה בנוהל זה אינה מהווה תנאי לצורך בחינת השאלה אם מתקיימת עצירת טיפול אם לאו. עוד נטען כי בית משפט קמא ביקר את המערערת על כך שלא ביקשה אישור בדיעבד לחריגה ממועדי ההנחיה, אך היא סברה ועודנה סבורה כי לא נדרש אישור שכזה. לבסוף טענה, כי אף אם תתקבל מסקנת בית משפט קמא שנפל פגם בשל שיהוי בן מספר חודשים בטיפול התביעה בתיק, התוצאה הסופית של ביטול כתב האישום מחמירה יתר על המידה, ומדובר בסעד שאינו הולם את חומרת העבירות ואת האינטרס הציבורי בהעמדת נאשמים לדין.

17. מנגד, סבורות המשיבות כי לא נפלה טעות בהחלטת בית משפט קמא המצדיקה את התערבותו של בית המשפט המחוזי. המשיבות ציינו שאין מחלוקת בין הצדדים לגבי המועדים והשתלשלות האירועים כמתואר בהחלטת בית משפט קמא ובהודעת הערעור, ואין מחלוקת על חישוב אורך התקופה שבין מועד קליטת התיק אצל התביעה ועד ליום הגשת כתב האישום, אשר עומדת על 25 חודשים ו-12 ימים. עם זאת המשיבות חולקות על טענת המערערת כי בית משפט קמא ביצע "בקרה" על מלאכת החקירה המשטרית, וטוענות שהוא לא העביר ביקורת ולא סיווג את פעולות החקירה, אלא נדרש לעיין בחומר החקירה לאחר שהמשיבות טענו שלא בוצעה כל פעולת חקירה בתקופה בה שהה התיק בהשלמות החקירה השנייה והשלישית. לטענת המשיבות, מסקנת בית משפט קמא לפיה המשטרה ביצעה פעולת חקירה "למראית עין" כדי "לתרץ את השיהוי בעבודתה" אינה מסקנה שגויה ומחמירה. לדבריה, לא מועד ההשלמה הוא שהביא למסקנה על אי קיזוז מניין הימים, אלא היקף פעולות החקירה שבוצעו במשך תקופה כה ארוכה.

18. המשיבות סבורות, כי בית משפט קמא לא שגה בקביעתו שהיה על המערערת לקבל את אישור היועצת המשפטית לממשלה, וזאת נוכח החריגה המשמעותית ממשך הטיפול שנקבע בהנחיה. נטען, שהבקשה לייחס את מניין ימי החקירה לחובת המשטרה ולא לחובת התביעה אינה במקומה. עוד טענו המשיבות, כי בית משפט קמא לא דן בסוגיית השימוע, מאחר שלא נדרש לכך על ידי המערערת, אך ממילא נוכח אורך התקופה, אין מקום למסקנה שלא הייתה חריגה מפרקי הזמן הקבועים בהנחיה. לבסוף, לעניין הסעד, נטען כי בית משפט קמא לא שגה בהחלטתו לבטל את כתב האישום נוכח העדר אישור היועץ המשפטי שנדרש בשל חלוף המועדים שנקבעו בהנחיה. דיון והכרעה

19. נקדים אחרית לראשית, ונציין בפתח הדברים, כי לאחר שעיינו במכלול טענות הצדדים, החלטנו כי דין הערעור להתקבל, מהנימוקים שיפורטו בהמשך.

20. כאמור לעיל, סעיף 57א(א) לחסד"פ מורה, כי רשויות החקירה והתביעה יפרסמו הנחיות שמגדירות סד זמנים לעניין משכם של הליכי חקירה והעמדה לדין, וקובע כי לא יוגש כתב אישום במקרה של חריגה ממנו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. מכוח הוראת חוק זו פורסמה ההנחיה, אשר לפיה, בעבירות שיוחסו למשיבות, על התביעה לסיים את הטיפול בתיק, ואם היא מוצאת לנכון, להגיש את כתב האישום, בתוך 18 חודשים לאחר קבלת התיק לידיה. עם זאת, לא יימנו בפרק הזמן לעיל התקופה שנוגעת להליך שימוע, וכן התקופה שנוגעת להחזרת התיק לרשות החוקרת לצורך ביצוע השלמת חקירה. נוסף על כך, מקום בו לא הצליחה התביעה לסיים את הטיפול בתיק בסד הזמנים הקצוב לה, קובעת ההנחיה הוראות לעניין הארכתו של פרק הזמן.

21. בענייננו, כאמור, הצדדים אינם חלוקים על משך התקופה שעברה מאז העברת התיק למערכת האכיפה האזרחית ועד להגשת כתב האישום, קרי 25 חודשים ו-12 ימים, וכן הם אינם חלוקים על עצם הימצאות התיק בידי רשויות התביעה או החקירה במועדים שצוינו בהחלטת בית משפט קמא. המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשאלה האם התקופות שבהן הוחזר התיק לרשות החוקרת לצורך השלמות החקירה השנייה והשלישית, צריכות שלא להימנות כחלק מפרק הזמן של 18 חודשים המוקצב לתביעה לטיפול בתיק, כדעת המערערת; או שמא, כדעת המשיבות, שאין לראות בתקופות אלה כעוצרות את פרק הזמן לעיל, מאחר שמדובר בפרק זמן ארוך שלא בוצעו בגדרו פעולות חקירה משמעותיות, באופן שמביא לידי כך שהתביעה חרגה מפרק הזמן בכ-7 חודשים.
22. כפי שתואר לעיל, עם העברת התיק למערכת האכיפה האזרחית, הוא נשלח להשלמת חקירה ראשונה שנמשכה חודשים ו-4 ימים. עם קליטת התיק אצל התביעה המשטרתית, הוא היה תחת טיפולה במשך שלושה חודשים, וביום 23.12.2019 נשלח להשלמת חקירה בפעם השנייה, אשר נמשכה 27 ימים, ובסופה הוחזר לתביעה המשטרתית מבלי שבוצעה בתיק החקירה פעולה כלשהי. על כן, יום למחרת החזרת התיק מהשלמת החקירה השנייה, שלחה התביעה המשטרתית את התיק להשלמת חקירה בפעם השלישית, אשר נמשכה 11 חודשים ו-15 ימים. בית משפט קמא קבע, לאחר שעיין בתיק החקירה, כי בניגוד להשלמת החקירה הראשונה, שבה לעל פי קביעתו בוצעו מספר פעולות חקירה מהותיות, בהשלמת החקירה השנייה לא בוצעה כל פעולת חקירה, ואילו בהשלמת החקירה השלישית, בוצעה פעולת חקירה אחת בלבד, והיא שיחה עם אביה של המתלוננת, אשר נערכה ביום האחרון. לפיכך, סבר בית משפט קמא שאין מקום למנות את התקופות שבהן היה התיק בהשלמות החקירה השנייה והשלישית כתקופות שעוצרות את פרק הזמן של 18 חודשים שבגדרו היה על התביעה לסיים את הטיפול בתיק. כתוצאה מכך, נקבע שהתביעה חרגה מהוראות ההנחיה בכ-7 חודשים, וזאת מבלי שקיבלה ארכה בהתאם להוראות ההנחיה, והגישה את כתב האישום בלא אישור היועץ המשפטי לממשלה כנדרש במצב זה.
23. דעתנו שונה. לטעמנו, אין למנות בתוך תקופת טיפולה של התביעה לצורך ההנחיה פרקי זמן שבהם התיק הושב לרשות החוקרת.
24. ראשית, התכלית של קביעת תקופות מרביות לטיפול של רשויות האכיפה השונות מתכתבת אמנם עם התכליות העומדות ביסוד דיני ההתיישנות (וראו גם ראשית ההנחיה), אך עיקר עניינה של ההנחיה הוא בהסדרת פעילות התביעה עצמה, בעוד שפעילות הרשות החוקרת מוסדרת בנוהל. לא בכדי נקבע בהנחיה כאמור כי "השלמת חקירה", היינו יציאת התיק מידי התביעה והעברתו לידי הרשות החוקרת, עוצרת את מניין התקופה המרבית לטיפול התביעה בתיק (ראו סעיף 4(ג)(1) להנחיה). ממילא, הכללת פרקי זמן שבהן היה התיק בידי הרשות החוקרת במסגרת התקופה המרבית לטיפול התביעה בו היא עירוב מין בשאינו מינו.

25. שנית, נראה כי בית משפט קמא סבר שיש לבחון את נחיצות השלמת חקירה בתיק ואת טיב ומהות פעולות החקירה שבוצעו בשל חששו ממצב של עצירה מלאכותית של מרוץ התקופה המרבית באמצעות העברת התיק לרשות החוקרת. אלא שחשש כזה יכול לקבל מענה בכלים נורמטיביים אחרים העומדים לרשות בית המשפט, ובכללם הוראות ההתיישנות וההגנה מן הצדק, המתייחסים לטיפול בהליך כמכלול, והוא כשלעצמו אינו מצדיק את העירוב הנזכר בין התקופה העומדת לרשות התביעה לבין התקופה העומדת לרשות החוקרת.

26. הקושי בגישתו של בית המשפט מתחדד על רקע חזקת התקינות המנהלית העומדת לתביעה, ועל רקע העובדה שעריכת בחינה בדיעבד של נחיצות ומהות השלמת החקירה היא מורכבת. הלוא כאשר נשלח תיק להשלמת חקירה, לא ניתן לדעת מראש איזה תוצרים היא תניב, והאם יהיו אלה תוצרים מהותיים שיקדמו או ישפיעו על המשך הטיפול בתיק. כמו כן, הכרעה בשאלת נחיצותה והצדקתה של השלמת החקירה על בסיס בחינת משך התקופה בה היה התיק בהשלמת החקירה אל מול מספר פעולות החקירה שבוצעו וטיבם, אינה לוקחת בחשבון את סך כלל התיקים והעומסים שעמם התמודדה הרשות החוקרת באותה העת. כך למשל, משך הזמן בו שהה התיק בהשלמת חקירה מושפע גם מכמות התיקים שהרשות החוקרת הייתה צריכה לבצע בהם השלמות חקירה באותה עת, מסדר העדיפויות שלה ומכוח האדם. בהקשר זה, ב"כ המשיבות ציינו, הגם שללא פירוט, כי במקרה שכאן השלמת החקירה התעכבה גם בשל אירוע טראגי שהתרחש ביחידה החוקרת. לא זו בלבד, אלא שקביעת בית המשפט עלולה להביא לאפקט מצנן ביחס לעריכת השלמות חקירה, בשל החשש שבדיעבד ייקבע כי יש למנות את ימיהן במניין התקופה המרבית לטיפול התביעה בתיק. מורכבות הבחינה מודגמת גם במקרה שכאן, שכן בניגוד לקביעת בית המשפט כאילו פעולת החקירה במסגרת השלמת החקירה השלישית בוצעה ביומה האחרון, באופן המלמד על היותה "למראית עין בלבד", בפועל הפעולה בוצעה ביומה הראשון של השלמת החקירה.

27. ודוק: ברי שחלה על רשויות התביעה החובה לפקח על תיק בעת הימצאותו בהשלמת החקירה, ולוודא שהוא "אינו שוכב שם על המדף ומעלה אבק". ממילא, במקרה שכאן נראה כי מוטב היה להימנע ממצב שבו תיק נמצא בהשלמת חקירה קרוב לשנה מבלי שנעשתה בו כל פעולה משמעותית למעט ביום קבלתו אצל הרשות החוקרת. המערערת עצמה אינה חולקת על כך. כיום קבועה חובת פיקוח זו גם בהנחיית המשנה, שנכנסה לתוקף לאחר המועדים הרלוונטיים בענייננו. במקרים מתאימים, חלוף זמן מעין זה עשוי להיות כאמור בעל השלכות לעניין התיישנות, הגנה מן הצדק ועוד, אולם הוא אינו מצדיק לקבוע כי יש למנות את פרק הזמן שבו היה התיק בידי הרשות החוקרת כחלק מפרק הזמן שבו טיפלה בו התביעה לצורך המועדים הקבועים בהנחיה.

28. הינה כי כן, באופן כולל, מאז נקלט התיק במערכת האכיפה האזרחית ועד להגשת כתב האישום חלפו 25 חודשים ו-12 ימים. ברם, במקרה שכאן, מניין נפרד של התקופות שבהן היה התיק בידי הרשות החוקרת ושל התקופות שבהן היה התיק בידי התביעה מלמד כי כל אחת מהן לא חרגה מן התקופה המרבית לטיפול בו. כך, פרק הזמן שבו היה התיק בידי התביעה עמד על כ-12 חודשים, כאשר כחודשיים מתוכם היו לצורך הליכי שימוע שאינם באים במניין התקופה המרבית, היינו הרבה פחות מ-18 חודשים העומדים לרשותה; ופרק הזמן שבו היה התיק בידי הרשות החוקרת, לרבות השלמות החקירה, עמד על 14 חודשים ו-16 ימים, היינו הרבה פחות מ-3 השנים העומדות לרשותה גם לולא נדרשו השלמות חקירה כשלהן.

29. לצד זאת נציין, כי האירועים נושא כתב האישום בעניינו אירעו בקיץ 2017, ובשנת 2019 הוגש כתב אישום בבית הדין הצבאי. כחצי שנה לאחר מכן התיק הועבר למערכת האכיפה האזרחית, ורק כשנתיים נוספות אחר כך, בסוף שנת 2021, הוגש כתב האישום לבית משפט השלום. הגם שהמערערת לא חרגה מהוראות ההנחיות כאמור, דומה כי מוטב היה לפעול באופן נמרץ יותר. יובהר, כי השפעתה של התנהלות זו תוכל לבוא לידי ביטוי בהמשך ההליך, וטענות הצדדים בנוגע להשלכות הזמן שחלף כמכלול תישמרנה להם.

30. למעלה מן הצורך יוער, כי אף לו סברנו שהתביעה אכן חרגה מסד הזמנים העומד לרשותה לטיפול בתיק, לטעמנו לא היה מקום לנקוט במקרה זה בסעד הקיצוני והחריג של ביטול כתב האישום, ולכל הפחות היה מקום לאפשר למערערת לקבל את אישור היועצת המשפטית לממשלה בדיעבד. אל מול החריגה שלשיטת בית משפט קמא עמדה על כ-7 חודשים מעבר ל-18 החודשים המוקצבים היה מקום לשקול את העובדה שמדובר, לכאורה, בעבירות חמורות, שבוצעו כלפי נפגעת עבירה קונקרטי. האפשרות של ביטול כתב האישום, כך שהמערערת תוכל להגישו מחדש הייתה מביאה לעיכוב משמעותי נוסף בהליך, לעוגמת נפש למתלוננת ולעינוי דין למשיבות, באופן שאינו מטיב עם האינטרס הציבורי, ואינו תואם את מטרות הנוהל.

סוף דבר

31. לאור כל האמור לעיל, אנחנו מורים על קבלת הערעור, כך שההחלטה על ביטול כתב האישום מבוטלת. התיק יוחזר לבית משפט קמא להמשך ניהול ההליך מהמקום בו הופסק. המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים. ניתן היום, ל' חשוון תשפ"ה, 01 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.